Lietas arhīva Nr. A42-01411-18/28
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0601.A420141118.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 1.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese T.Jefremova,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc pieteicēja /pers. A/ pieteikuma par Iekšlietu ministrijas 2017.gada 5.decembra lēmuma Nr.1-66/633 grozīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes priekšnieks 2017.gada 10.augustā pieņēma lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju, kurš tobrīd bija Valsts policijas amatpersona. Pabeidzot disciplinārlietas izmeklēšanu, 2017.gada 27.septembrī Valsts policijas priekšnieka pienākumu izpildītājs pieņēma lēmumu Nr.429, ar kuru pieteicējam piemērots disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta. Lēmumā norādīts sekojošais.

[1.1] Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas jaunākais inspektors 2017.gada 7.augustā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC 305681. Protokolā konstatēts, pieteicējs 2017.gada 7.augustā plkst.21:22 Gulbenes novadā Lejasciema pagastā pa ceļu Smiltene-Gulbene 45.km virzienā no Gulbenes vadīja transportlīdzekli AUDI A4 AVANT, ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, būdams alkoholisko dzērienu ietekmē. Minimālā alkohola koncentrācija izelpotā gaisā 1,27 promiles. Mērījums veikts ar alkometru *Alcoquant* 6020, sērija A107262.

Ar Gulbenes rajona tiesas 2017.gada 10.augusta spriedumu lietā Nr.114005717 pieteicējs atzīts par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15}panta trešajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā. Spriedumā konstatēts, ka pieteicējs atzīst savu vainu. Spriedums ir stājies likumīgā spēkā.

[1.2] Pieteicējs ar savu rīcību ir pārkāpis Valsts policijas 2014.gada 16.septembra iekšējo noteikumu Nr.36 "Valsts policijas ētikas kodekss" (turpmāk – Ētikas kodekss) 5.punktu, Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk – Dienesta gaitas likums) 6.panta 1. un 4.punktu. Pieteicēja rīcība atbilst Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 3.panta otrajai daļai.

[1.3] Pārkāpums ir izdarīts ar nodomu un tam ir smagas sekas, jo šāds gadījums būtiski ietekmē Valsts policijas tēlu. Tādēļ pieteicējam ir jāpiemēro bargākais disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta. Piemērotajam disciplinārsodam būs preventīva ietekme gan uz pieteicēju, gan uz pārējiem Valsts policijas darbiniekiem, turklāt Valsts policija līdzīgos gadījumos piemēro tieši šo disciplinārsodu. Mazāk barga soda piemērošana neatbilstu nodarījuma smagumam, kaitīgajām sekām un tāds sods nebūtu preventīvs attiecībā uz citām dienesta amatpersonām.

[2] Pieteicējs Valsts policijas 2017.gada 27.septembra lēmumu Nr.429 apstrīdēja Iekšlietu ministrijā, ar kuras 2017.gada 5.decembra lēmumu Nr.1-66/633 sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Ministrija nekonstatēja procesuālus pārkāpumus, kā arī, atsaucoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 13.marta spriedumu lietā Nr.A420214416, norādīja, ka iestāde drīkstēja atlikt pieteicēja atvaļināšanu saistībā ar neatbilstošu veselības stāvokli līdz disciplinārlietas izmeklēšanas pabeigšanai. Tāpat tika konstatēts, ka pieteicēja veselības stāvoklis pārkāpuma izdarīšanas brīdī bija atbilstošs dienestam.

[3] Pieteicējs, nepiekrītot Iekšlietu ministrijas 2017.gada 5.decembra lēmumam Nr.1-66/633, to pārsūdzēja tiesā, pēc būtības lūdzot lēmuma grozīšanu. Pieteikumā norādīts sekojošais.

[3.1] Pirms notikuma, par kuru tika ierosināta disciplinārlieta, pieteicējs jau bija izteicis vēlmi atvaļināties no dienesta un Valsts policijas Personāla pārvaldes Personāla uzskaites un lietvedības biroja Personāla lietvedības nodaļā (turpmāk – Personāla pārvalde) 2017.gada 7.augustā saņēma norīkojumu iziet ārpuskārtas veselības pārbaudi sakarā ar atvaļināšanos no dienesta.

[3.2] Ar Iekšlietu ministrijas Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2017.gada 19.septembra atzinumu Nr.D1618 konstatēts, ka pieteicēja veselības stāvoklis neatbilst dienestam. Līdz ar to pieteicējs dienestu turpināt nedrīkstēja. Par spīti šim apstāklim, 2017.gada 27.septembrī pieteicēja atvaļināšana tika atlikta līdz disciplinārlietas izmeklēšanas pabeigšanai, kaut gan disciplinārlieta bija jāizbeidz, pamatojoties uz Disciplināratbildības likuma 21.panta trešo daļu.

[3.3] Piemērotais disciplinārsods nav samērīgs, nav ievēroti lietderības apsvērumi. Atvaļināšanas brīdī pieteicēja izdienas stāžs bija 23 gadi viens mēnesis 15 dienas. Pieteicēju atvaļinot no dienesta, pamatojoties uz veikto disciplinārpārkāpumu, nevis dienestam neatbilstošu veselības stāvokli, pieteicējam tiek liegta izdienas pensija.

Notikums nav guvis rezonansi sabiedrībā, pieteicējs savu vainu ir atzinis un administratīvo sodu jau ir izcietis. Atsaukšanās uz citiem līdzīgiem gadījumiem nav pamatota, jo šajos gadījumos personas nebija izteikušas vēlmi atvaļināties no dienesta.

[4]Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos Iekšlietu ministrija un Valsts policija pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Valsts policijas 2017.gada 27.septembra lēmumā Nr.429 un Iekšlietu ministrijas 2017.gada 5.decembra lēmumā Nr.1-66/633 ietvertajiem argumentiem.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav lūdzis lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Tiesa secina, ka lietā pastāv strīds par to, vai Valsts policijas amatpersona tiesiski ir atvaļināta no dienesta, piemērojot disciplinārsodu – atvaļināšana no dienesta, ja pirms lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu ir konstatēts, ka amatpersona ir atvaļināma no dienesta sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli un par to ir saņemts attiecīgs amatpersonas iesniegums.

[8] Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 7.punkts noteic, ka amatpersonu atvaļina no dienesta, piemērojot disciplinārsodu – atvaļināšana no dienesta. Savukārt 47.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka amatpersonu atvaļina no dienesta sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli.

Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 16.panta ceturto daļu iestāde amatpersonu ne retāk kā reizi gadā nosūta uz Medicīniskās ekspertīzes komisiju, lai tiktu pārbaudīta amatpersonas veselības stāvokļa atbilstība dienestam. Amatpersonai saskaņā ar iestādes nosūtījumu un iestādes noteiktajā termiņā ir pienākums veikt veselības stāvokļa pārbaudi.

Savukārt atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumu Nr.970 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm un amatpersonu amata kandidātiem nepieciešamo veselības stāvokli un psiholoģiskajām īpašībām un veselības stāvokļa un psiholoģisko īpašību pārbaudes kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.970) 27.3.apakšpunktam policijas amatpersonu var nosūtīt arī uz ārpuskārtas veselības pārbaudi, pamatojoties uz iestādes lēmumu vai pēc amatpersonas pieprasījuma, ja ir pamats domāt, ka amatpersonas dienesta pienākumu izpilde kaitīgi ietekmē amatpersonas veselību.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.970 30.punktu pēc amatpersonas veselības stāvokļa un izmeklējumu rezultātu izvērtēšanas komisija sniedz šādus atzinumus: 1) atbilst dienestam un amatam; 2) neatbilst amatam, atbilst dienestam citos (norādot) attiecīgās grupas amatos; 3) neatbilst dienestam.

No minētā izriet, ka Valsts policijai ir pienākums atvaļināt policijas amatpersonu no dienesta, ja tās veselības stāvoklis neatbilst noteiktajām prasībām, lai pildītu dienestu Valsts policijā. Savukārt kā pierādījums tam, ka personas veselības stāvoklis neatbilst dienestam, ir attiecīgs Iekšlietu ministrijas Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas atzinums.

[9] Pieteicējam 2017.gada 7.augustā tika izdots nosūtījums uz Iekšlietu ministrijas Centrālo medicīniskās ekspertīzes komisiju veikt ārpuskārtas veselības pārbaudi, pamatojoties uz iestādes lēmumu sakarā ar atvaļināšanos no dienesta *(lietas 64.lapa)*. Personāla pārvaldes vecākā speciāliste /pers. C/ telefoniski tiesai paskaidroja, ka minētais norīkojums ir vienīgais dokuments, kurā var būt fiksēta personas vēlme atvaļināties no dienesta sakarā ar neatbilstošu veselības stāvokli. Tāpat /pers. C/ paskaidroja, ka persona, jūtot, ka viņas veselības stāvoklis nav atbilstošs dienestam, pati vēršas Valsts policijas Personāla pārvaldē, kur tiek izsniegts nosūtījums. Minētais rīkojums tiek izsniegts uz mutiska lūguma pamata, rakstveida iesniegums nav jāiesniedz, kā arī netiek pieņemts atsevišķs lēmums.

Tādējādi tiesa secina, ka 2017.gada 7.augustā pirms minētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas pieteicējs bija vērsies Personāla pārvaldē, mutiski izsakot vēlmi atvaļināties no dienesta neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ un saņēmis attiecīgu nosūtījumu. Tomēr tiesas ieskatā pieteicēja mutiski Personāla pārvaldē izteiktā vēlēšanās atvaļināties neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ un nosūtījuma uz Iekšlietu ministrijas Centrālo medicīniskās ekspertīzes komisiju saņemšana vēl nav uzskatāma par Valsts policijas amatpersonas iesniegumu par atbrīvošanu no dienesta veselības stāvokļa dēļ, jo vēl nav konstatēts, vai pastāv minētais pamats atvaļināšanai, proti, veselības stāvokļa neatbilstība dienestam.

2017.gada 19.septembrī Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas vadītāja sniedza atzinumu, ka pieteicēja veselības stāvoklis neatbilst dienestam, un šajā datumā pieteicējs uzrakstīja ziņojumu Valsts policijas priekšniekam /pers. D/ ar lūgumu atvaļināt viņu no dienesta Iekšlietu ministrijas sistēmā sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli *(lietas 21.lapa)*. Tādējādi datums, kurā Valsts policijai kļuva zināms, ka pieteicējam ir dienestam neatbilstošs veselības stāvoklis, kā arī datums, kurā pieteicējs izteica juridiski saistošu vēlmi atvaļināties no dienesta Iekšlietu ministrijas sistēmā sakarā ar neatbilstošu veselības stāvokli, ir 2017.gada 19.septembris, kas ir vairāk nekā mēnesis kopš disciplinārlietas ierosināšanas 2017.gada 10.augustā.

Dienesta gaitas likums neregulē iepriekšējas brīdināšanas termiņu ne no iestādes, ne amatpersonas puses gadījumā, ja amatpersona tiek atvaļināta no dienesta saskaņā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli. Tomēr amatpersonas atvaļināšanai no dienesta jānorit saprātīgā termiņā, ievērojot amatpersonas izteikto lūgumu. Tiesa konstatē, ka pieteicējs savā ziņojumā par atvaļināšanu no dienesta nav norādījis datumu, ar kuru viņš vēlas tikt atvaļināts no dienesta Valsts policijā.

Pieteicējs no dienesta atvaļināts ar 2017.gada 4.oktobri, tātad no fakta konstatēšanas par pieteicēja neatbilstošu veselības stāvokli dienestam un pieteicēja ziņojuma par atvaļināšanos no dienesta iesniegšanas bija pagājušas 15 dienas, kas tiesas ieskatā ir saprātīgs termiņš konkrētajā situācijā, lai veiktu Dienesta gaitas likuma 50.pantā paredzētās darbības pirms atvaļināšanas no dienesta, proti, lai nodotu ar amata izpildi saistītos dokumentus, materiālus, materiālās vērtības, parakstot pieņemšanas un nodošanas aktu, un veiktu norēķinus ar iestādi. Turklāt pieteicējs bija atstādināts no amata pienākumu pildīšanas, kas nozīmē, ka atrašanās dienestā līdz lēmuma pieņemšanai nevarēja negatīvi ietekmēt pieteicēja veselības stāvokli.

[10] Lietā nepastāv strīds, ka pieteicējs 2017.gada 7.augustā plkst.21:22 vadīja transportlīdzekli, būdams alkohola reibumā ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā 1,27 promiles.

Ar Gulbenes rajona tiesas 2017.gada 10.augusta spriedumu lietā Nr.114005717 pieteicējs atzīts par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā. Spriedumā konstatēts, ka pieteicējs atzīst savu vainu. Spriedums ir stājies likumīgā spēkā.

[11] Dienesta gaitas likuma 6.panta 1. un 4.apakšpunkts noteic amatpersonas pienākumus ievērot Latvijas Republikas Satversmi, Latvijas Republikai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus, ievērot amatpersonām noteiktos ētikas principus.

Ētikas kodeksa 6.3.2.apakšpunkts nosaka, ka Valsts policijas amatpersona (darbinieks) nepieļauj tādu izturēšanos un uzvedību, kas var radīt aizdomas par negodprātīgu rīcību vai ietekmējamu stāvokli, savukārt minēto noteikumu 7.punkts nosaka, ka Valsts policijas amatpersona (darbinieks) ar

savu uzvedību gan dienestā (darbā), gan personiskajā dzīvē nekaitē ne Valsts policijas, ne paša reputācijai.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 3.panta otro daļu par disciplinārpārkāpumu atzīstama arī amatpersonas darbība vai bezdarbība, kas nav saistīta ar tās dienesta pienākumu pildīšanu, bet kas diskreditē iestādi un mazina uzticību valsts pārvaldei.

Tātad, ja amatpersonas darbība vai bezdarbība, kas nav saistīta ar tās dienesta pienākumu pildīšanu, diskreditē iestādi un mazina uzticību valsts pārvaldei, tā ir saucama pie disciplināratbildības likumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 1. un 8.pantu saukšanai pie disciplināratbildības un disciplinārsodam ir jāatbilst taisnīguma un lietderības prasībām.

[12] Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunkts nosaka, ka aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja transportlīdzekļa vadītājam, kuram mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs ir lielāks par diviem gadiem, alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles.

Lai arī pieteicējs vadīja transportlīdzekli reibuma stāvoklī, kas pārsniedz 0,5 promiles, laikā ārpus dienesta pienākumu izpildes, tomēr minētās darbības ir uzskatāmas par tik rupju tiesību normu pārkāpumu, ka tās diskreditē Valsts policiju un mazina uzticību valsts pārvaldei. Tiesa pamato savu viedokli ar to, ka valsts politika un Valsts policijas darbības ir vērstas uz to, lai uzlabotu ceļu satiksmes drošības situāciju uz ceļiem, tostarp, Valsts policija aktīvi veic pasākumus, kas vērsti uz dzērājšoferu aizturēšanu, kā arī realizē un atbalsta dažādas sociālās kampaņas. Turklāt par automašīnas vadīšanu reibumā, kas pārsniedz 0,5 promiles, ir paredzēti bargi sodi, kas ietver gan administratīvo arestu, gan ievērojamu naudas sodu, gan transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz ievērojamu laika periodu. Tiesa uzskata, ka arī sabiedrībā kopumā ir izveidojies viedoklis par to, ka automašīnas vadīšana reibuma stāvoklī ir nepieļaujama darbība ne vien no tiesiskā viedokļa, bet arī no ētiskā viedokļa.

Ņemot vērā to, ka Valsts policijas darbinieki ir tās amatpersonas, kuru pamatuzdevums ir uzraudzīt sabiedriskās kārtības ievērošanu, kā arī Valsts policijas darbinieki veic aktīvas darbības, lai aizturētu dzērājšoferus, kā arī, lai novērstu to, ka personas sēstos pie stūres alkohola reibumā, tad arī no ētiskā viedokļa ir nepieņemami, ka Valsts policijas darbinieks pats neievērotu normatīvos aktus un vadītu transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz pieļaujamo normu.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka minētajās pieteicēja darbībās pamatoti ir konstatēti Dienesta gaitas likuma 6.panta 1. un 4.apakšpunkta, kā arī Ētikas kodeksa 6.3.2.apakšpunkta un 7.punkta pārkāpumi un secīgi arī Disciplināratbildības likuma 3.panta otrajā daļā paredzētais disciplinārpārkāpums.

[13] Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 13.panta otro daļu amatpersonai var piemērot šādus disciplinārsodus: 1) piezīmi; 2) rājienu; 3) mēneša amatalgas samazināšanu par 10–20 procentiem no mēneša amatalgas uz laiku no viena mēneša līdz sešiem mēnešiem; 4) pazemināšanu dienesta pakāpē par vienu pakāpi uz laiku no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam; 5) pazemināšanu amatā; 6) atvaļināšanu no dienesta.

Tādējādi iestāde, atvaļinot pieteicēju no dienesta, ir piemērojusi pieteicējam smagāko disciplinārsodu pieļaujamā disciplinārsoda robežās.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmo daļu, piemērojot disciplinārsodu, ņem vērā: 1) disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļus; 2) disciplinārpārkāpuma raksturu; 3) disciplinārpārkāpuma radīto zaudējumu un kaitējumu; 4) amatpersonas vainas formu; 5) atbildību mīkstinošos apstākļus; 6) atbildību pastiprinošos apstākļus; 7) disciplinārsoda piemērošanas lietderības apsvērumus (vai pārkāpums nav mazsvarīgs, vai tas ir radījis nelabvēlīgas sekas); 8) piemērojamā disciplinārsoda samērīgumu ar izdarīto disciplinārpārkāpumu.

Tiesa atzīst par pamatotu lēmumā konstatēto, ka pieteicējs disciplinārpārkāpumu ir veicis ar nodomu, tiesa uzskata, ka pieteicējs, vadot transportlīdzekli alkohola reibumā, ir apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu, paredzējis tās kaitīgās sekas un vēlējies vai apzināti pieļāvis šo seku iestāšanos.

Tiesa uzskata par pareizu norādīto, ka nav konstatējami pieteicēja atbildību mīkstinošie un apstākļi izdarītajā disciplinārpārkāpumā. Tiesa atzīst par pareiziem un pamatotiem lēmumā paustos secinājumus par to, ka ir izdarīts smags disciplinārpārkāpums, kas ir nodarījis būtisku kaitējumu Valsts policijas prestižam un autoritātei, būtiski negatīvi ietekmējot Valsts policijas tēlu sabiedrībā, diskreditējot iestādi kopumā un mazinot sabiedrības uzticēšanos Valsts policijai.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka pieteicējam piemērotais sods ir samērīgs izdarītajam disciplīnas pārkāpumam un soda mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem, kas ir mazāk ierobežojoši pieteicējam. Tiesa uzskata, ka šīs lietas faktiskajos apstākļos disciplinārsoda nepiemērošana pieteicējam būtiski grautu Valsts policijas prestižu un uzticamību sabiedrības acīs, kā arī grautu disciplīnu Valsts policijā. Tādējādi disciplinārsoda piemērošana un no tā izrietošās pieteicējam nelabvēlīgās sekas (tai skaitā tas, ka disciplinārsoda piemērošanas rezultātā pieteicējs zaudēja tiesības uz izdienas pensiju) ir attaisnojamas ar ievērojamu sabiedrības ieguvumu.

Ņemot vērā augstākminēto, tiesa uzskata, ka piemērotais disciplinārsods ir samērīgs pieteicēja izdarītajam disciplinārpārkāpumam, tā piemērošanā nav konstatējami materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumi un atbildētāja ir pareizi izdarījusi lietderības apsvērumus.

[14] Pieteicējs uzskata, ka lēmums ir pieņemts prettiesiski, jo viņš jau pirms administratīvā pārkāpuma izdarīšanas bija izteicis vēlmi atvaļināties no dienesta veselības stāvokļa dēļ, kā arī 2017.gada 19.septembrī pirms lēmuma disciplinārlietā pieņemšanas bija uzrakstījis iesniegumu par atvaļināšanos no dienesta neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ, tādējādi pieteicējs bija jāatvaļina no dienesta saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu.

Tiesa nepiekrīt pieteicēja argumentam, ka iestādei izskatāmajā gadījumā nebija tiesību pieņemt lēmumu par pieteicēja disciplināro sodīšanu, jo fakts, ka pieteicējam ir dienestam neatbilstošs veselības stāvoklis, tika konstatēts tikai 2017.gada 19.septembrī, kas ir krietni vēlāk par 2017.gada 7.augustu, kad tika izdarīts disciplinārpārkāpums, un 2017.gada 10.augustu, kad attiecībā pret pieteicēju tika ierosināta disciplinārlieta.

Disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā - 2017.gada 7.augustā - pieteicējam bija derīgs Iekšlietu ministrijas Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2016.gada 2.septembra atzinums, saskaņā ar kuru pieteicējs atbilst dienestam un amatam. Tiesa secina, ka disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā pieteicēja veselības stāvoklis ļāva viņam pildīt dienestu Valsts policijā. Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2016.gada 2.septembra atzinumā norādīts, ka pieteicēja veselības stāvoklis atbilst dienestam. Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2017.gada 19.augusta atzinumā nav norādīts, ka neatbilstība iestājusies pirms atzinuma sniegšanas. Tātad nav izdarāms secinājums, ka 2017.gada 19.septembra atzinums attiecas arī uz 2017.gada 7.augustu.

Tā kā disciplinārsoda piemērošanas pamats iestājās pirms Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisija konstatēja pieteicēja veselības stāvokļa neatbilstību dienestam, tiesa secina, ka iestāde pamatoti pieņēma lēmumu par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta tieši uz Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 7.punkta pamata. Tiesas ieskatā nepamatots ir pieteicēja arguments, ka situācijā, kad pēc disciplinārpārkāpuma izdarīšanas tiek konstatēta amatpersonas veselības stāvokļa neatbilstība dienestam, atvaļināšanai būtu jānotiek uz veselības stāvokļa neatbilstības pamata.

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka iestādei būtu pienākums atvaļināt personu no dienesta sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli, ja vienlaikus konstatējams arī cits Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmajā daļā norādīts pamats personas atvaļināšanai, piemēram izdarīts disciplinārpārkāpums, par kuru piemērojams disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta, ir pamats izdot obligāto administratīvo aktu par personas atvaļināšanu no dienesta (atšķirībā no Dienesta gaitas likuma 47.panta otrajā daļā norādītajiem apstākļiem, kad iestāde ir tiesīga izvēlēties, vai personu

atvaļināt no dienesta).

Disciplināratbildības likuma 20.panta pirmā daļa noteic, ka disciplinārlietu izmeklē un lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu vai disciplinārlietas izbeigšanu pieņem mēneša laikā pēc tās ierosināšanas. Disciplināratbildības likuma 21.panta trešā daļa noteic, ka disciplinārlietu izmeklē un lēmumu par disciplinārlietas izbeigšanu pieņem arī tad, ja izbeigušās dienesta attiecības ar amatpersonu.

Tātad likumdevējs ir paredzējis situāciju, ka pirms disciplinārlietas ierosināšanas vai disciplinārsoda piemērošanas persona jau ir atvaļināta no dienesta (ar viņu ir izbeigušās dienesta attiecības). Ja persona ir atvaļināta no dienesta pirms disciplinārlietas ierosināšanas (paturot prātā, ka disciplinārlietu var ierosināt mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamās informācijas saņemšanas un ne vēlāk kā gada laikā pēc disciplinārpārkāpuma izdarīšanas), tad tas ir pamats disciplinārlietu neierosināt, savukārt, ja persona ir atvaļināta no dienesta disciplinārlietas izmeklēšanas laikā, tad tas ir pamats disciplinārlietu izbeigt (tomēr noskaidrojot visus Disciplināratbildības likuma 18.panta trešajā daļā norādītos apstākļus, citastarp, vai persona ir vainojama disciplinārpārkāpuma izdarīšanā). Tas ir izskaidrojams ar to, ka, ja reiz persona vairs neatrodas dienesta attiecībās ar attiecīgo iestādi, tad šai iestādei arī vairs nav pamata piemērot pret šo personu jebkādus ietekmēšanas līdzekļus.

Taču tiesa nekonstatē aizliegumu atvaļināt no dienesta amatpersonu tās pieļauta disciplinārpārkāpuma dēļ, ja pirms attiecīgā lēmuma pieņemšanas ir konstatēti citi apstākļi, kas paši par sevi arī var būt par pamatu amatpersonas atvaļināšanai (piemēram, dienestam neatbilstošs veselības stāvoklis, personas vēlēšanās; iestādes vai amatpersonas amata likvidācija vai amatpersonu skaita samazināšana; amata pildīšanai noteiktā maksimālā vecuma sasniegšana; ievēlēšana amatā citā valsts vai pašvaldības iestādē), taču lēmums par personas atvaļināšanu uz cita pamata vēl nav pieņemts.

Tiesas ieskatā ir pamatoti, ka tieši disciplinārsoda – atvaļināšana no dienesta – piemērošana šādos apstākļos ir prioritāra. Minētais, citastarp, izriet no Disciplināratbildības likuma 13.panta pirmajā daļā nostiprinātā disciplinārsoda mērķa – sodīt vainīgo amatpersonu un panākt, lai tā un citas amatpersonas ievērotu dienesta disciplīnu un atturētos no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas. Nav pieļaujams, ka attiecīgā situācijā persona, iesniedzot līgumu par viņas atvaļināšanu pēc pašas vēlēšanās, vai saņemot medicīniskās komisijas atzinumu par neatbilstību dienestam, izvairītos no disciplināratbildības.

Atbildot uz pieteicēja argumentu, tiesa norāda, ka tas, ka lēmumā ir norādīts, ka nav pamata uzskatīt un paļauties, ka turpmāk pieteicēja rīcība un dienesta gaita būs priekšzīmīga, un, ka viņš nepieļaus analoģiska rakstura pārkāpumus, nepadara lēmumu par prettiesisku. Tiesa pamato savu viedokli ar to, ka iestāde, vērtējot administratīvā akta izdošanas lietderību, ir analizējusi arī citus aspektus, proti, ka administratīvā akta izdošana ir nepieciešama, lai stiprinātu Valsts policijas amatpersonu profesionālās ētikas principus, turpmākās tiesiskās kārtības un disciplīnas nodrošināšanu Valsts policijā, turklāt policijas darbiniekam ir izvirzītas paaugstinātas prasības likumības ievērošanā un viņa tiesiskajai stājai ir jābūt nevainojamai, tas ir, kā paraugam pārējai sabiedrības daļai likumības un tiesiskuma ievērošanā. Tiesas ieskatā minētais lietderības apstākļu izvērtējums ir pareizs un pietiekams, lai attaisnotu to, ka pieteicējam tika piemērots smagākais disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta.

[15] Ņemot vērā sprieduma 8.-14.punktos minēto, tiesa secina, ka lēmums ir tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* T.Jefremova